

THE World University Rankings: утримуємо позиції!

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» увійшов до щорічного світового рейтингу дослідницьких університетів THE World University Rankings 2021 від британського агентства Times Higher Education. Другий рік поспіль харківський Політех утримує позицію 1001+ цього авторитетного списку кращих ЗВО світу, в якому представлено більш як 1500 університетів з 93-х країн світу, дев'ять з них — українські. Оцінювання здійснювалося за 13 критеріями, які показують ефективність роботи в сферах викладання, наукових досліджень, передачі знань і міжнародних перспектив.

На цьому знімку першокурсники Навчально-наукового інституту хімічних технологій та інженерії разом зі своїми викладачами. Цю зустріч вони запам'ятають назавжди, як і наступні роки навчання в НТУ «ХПІ». Перший рік, а особливо семестр — один з найскладніших, та він і найцікавіший. Адже попереду нові знайомства — і з самим університетом, і з майбутньою професією.

Бажаємо майбутнім інженерам-хімікам багато радості та незабутніх вражень назавжди! Досвідчені викладачі допоможуть вам втілити будь-які ваші проекти в життя, побудувати успішну кар'єру, стати дієвими учасниками зміцнення української економіки.

Фото Ігоря Гаєвого.

НАШЕ ІНТЕРВ'Ю

Осознанный выбор профессии

На вопросы «Политехника» отвечает профессор Виталий Валериевич Епифанов, директор Учебно-научного института механической инженерии и транспорта НТУ «ХПИ».

— Расскажите, пожалуйста, о системе приема новых студентов после техникумов и колледжей.

— Выпускники техникумов и колледжей имеют право поступать на ускоренную подготовку, то есть, в отличие от школьников, для получения бакалаврского диплома им нужно учиться не 4 года, а 3. Они могут поступать на свободные места на старшие курсы, у нас это 2 или 3 курсы. Для этого они должны выполнить определенные условия. В этом году появилось новое требование, связанное с тем, что все должны сдать ВНО по украинскому языку и, кроме того, как и раньше, они сдают вступительный экзамен по специальности, на которую поступают в вузе, когда сдают документы. На такую ускоренную подготовку Министерство образования и науки выделяет бюджетные места.

В этом году в нашем институте их больше, чем в прошлом — 126, что составляет 40–45% от общего количества таких мест в ХПИ в 2020 году. Мы успешно справились и приняли на 1 ускоренный курс 126 выпускников техникумов на бюджет и, кроме этого, 10 студентов мы приняли на 2 и

3 курсы. На 1 курс мы приняли также 152 вчерашних школьников. 156 студентов продолжили обучение в нашей магистратуре.

— А как проходит обучение? Можете рассказать?

— В соответствии с учебными планами. Студенты, принятые в группы 2 и 3 курсов, учатся по тем же учебным планам, но сдают «расхождение», образовавшиеся у них после того, как мы перезачли им ряд дисциплин. Это дисциплины, которые были у нас на младших курсах и они же изучались ими в техникуме. Тем, кто поступает на первый курс, этого делать не нужно. У них ускоренная программа, рассчитанная на 3 года, поэтому на первом курсе график более напряженный.

— А какие самые популярные специальности в вашем институте?

— В плане приема из 126 мест 70 мест выделено на Прикладную механику, и все они заняты бюджетом. Кроме этого в институте 6 специальностей: Экология, Материаловедение, Отраслевое машиностроение, Гидроэнергетика, Гражданская безопасность, Автомобильный транспорт.

У ВІЙСЬКОВОМУ ІНСТИТУТІ ТАНКОВИХ ВІЙСЬК НТУ «ХПІ»

Вітаємо зі святом захисників України!

ПРИСЯГНУЛИ НА ВІРНИСТЬ УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДОВІ

12 вересня напередодні Дня танкістів, яке щорічно відзначається в Україні у другу неділю вересня, курсанти першого курсу урочисто склали Військову присягу на вірність українському народові. Дуже символічно, що саме напередодні професійного свята нещодавні школярі розпочали свою військову кар'єру.

Починати навчання молодому поколінню, на жаль, доводиться в умовах всесвітньої пандемії COVID-19. Зважаючи на діючі в країні карантинні обмеження, курсанти присягнули на вірність українському народові з дотриманням санітарних вимог та обмеженою кількістю учасників. Урочисті заходи розпочалися з покладання квітів до пам'ятника легендарному танку Т-34 — символу мужності й героїзму воїнів-танкістів — і до пам'ятників випускникам навчального закладу, Героям України капітану Сергію Колодію та капітану Олександрові Лавренку.

Цього року в стінах славетного навчального закладу розпочали навчання більше ста курсантів-першокурсників, серед яких шестеро курсантів — продовжувачів військової династії.

Під час урочистостей курсантів-першокурсників та весь особовий склад інституту привітали Почесний ректор НТУ «ХПІ», професор Леонід Товажнянський і присутні почесні гості, які побажали курсантам здобувати знання, навчатися переборювати труднощі і бути гідними представниками Збройних Сил України. Начальник інституту полковник Олександр Серпухов привітав першокурсників з вітальним подарунком у їхньому житті.

ЗУСТРІЧ ІЗ ВОЛОНТЕРАМИ

До інституту 22 вересня завітали представники Міжнародного Альянсу «Мирослава» на чолі із засновницею та президентом Тетяною Глорі. Вона презентувала колективу інституту освічені у Меджугор'ї'1 обереги для захисників України. Під час візиту волонтерська делегація ознайомила з історією військового навчального закладу у Музеї бойових традицій та відвідала храм Святого Мученика Іоанна воїна.

Представники Міжнародного Альянсу «Мирослава» залишилися у захваті

¹ Невеличке хорватське селище в Боснії, яке на початку 80-х років стало місцем об'явлення Пресвятої Богородиці.

І все вони також користуються спросом у абитуриентів.

На протязі трьох років нам поступали випускники 67 технікумов. Лідером по числу поступивших являється Комп'ютерно-технологічний професійний коледж НТУ «ХПІ». Кожен рік оттуда в МІТ приходять 30–35 чоловік. Ми приймаємо також 20–25 випускників Харківського машинобудівного коледжа, 15–20 — із Харківського радіотехнічного коледжа, 5–10 — із Харківського механічного технікума ім. Морозова. Поступають к нам студенти не тільки із Харківського, але й із таких міст, як Хмельницький, Мелітополь, Кременчук, Хорол, Дружківка, а також Куп'янськ, Лозова, Волчанськ (Харківська область). Ці діти вирізняються повністю осознаним вибором своєї майбутньої професії, і, продовживши освіту в університеті, з особливим інтересом відносяться до вивчення спеціальних дисциплін. Багато з них прагнуть поступити в магистратуру. Да і на виробництві освоюються швидше.

— На які підприємства направляють МІТ своїх студентів після закінчення навчання?

Наших студентів з задоволенням беруть на роботу всі технічні підприємства Харківського регіону. Самими відомі-

від проведеної зустрічі. Заступник начальника інституту з морально-психологічного забезпечення полковник Олександр Сінко на згадку про візит подарував гостям сувеніри з логотипами славетного навчального закладу.

ВОДІННЯ БОЙОВИХ МАШИН — КРОК ДО ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

На навчально-тренувальному комплексі смт. Подворки з курсантами четвертого курсу факультету озброєння і військової техніки 24 вересня проводилося практичне заняття з водіння бойових машин. Головною метою курсу водіння є навчання підрозділів, екіпажів, механіків-водіїв умінню повністю використовувати високі бойові та технічні можливості машин під час вирішення завдань у сучасному бою.

Після опанування теоретичної частини та виконання вправ на тренажерах відбулося практичне заняття, спрямоване на формування у військовослужбовців впевненості навичок керування танком із подоланням природних та штучних перешкод у різних умовах тактичної обстановки та дотримання експлуатаційних характеристик техніки у ході переміщення.

КРАЦІ В БАГАТОБОРСТВІ

19–20 вересня у спортзалі комплексі комунального закладу «Школа вищої спортивної майстерності» проводився чемпіонат Харківської області з військово-спортивного багатоборства в розділі «Бойове двоборство». Серед багатьох команд участь у чемпіонаті також взяла збірна Військового

інституту танкових військ НТУ «ХПІ». В запеклій боротьбі курсанти інституту посіли призові місця та були нагороджені кубками, медалями і грамотами.

Перші місця у вагових категоріях 80–85 і 85–95 кг здобули старший солдат Богдан Сайко та солдат Владислав Черкаський. Третє місце у своїх вагових категоріях посіли молодший сержант Петро Шевчук, солдати Андрій Маєр, Андрій Тюков, Дмитро Марченко та Захар Дудкін.

ВАЖЛИВИЙ КРОК НА ШЛЯХУ НАБЛИЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ АРМІЇ ДО СТАНДАРТІВ НАТО

В інституті розпочався другий семестр курсів вивчення англійської мови, який триватиме до грудня 2020 року. По закінченню курсів офіцери та сержанти складуть тести CMP та ALCPT (American Language Course Placement Test) й отримають відповідні сертифікати.

Враховуючи тривалий період між семестрами і зв'язку з пандемією коронавірусу COVID-19 та введенням в Україні карантину керівництвом інституту були переглянуті навчальні плани та прийняте рішення щодо прискореного повторення слухачами навчальної програми за перший семестр впродовж перших двох тижнів навчання.

Усі заняття проходять із суворим дотриманням карантинних заходів щодо протидії та поширенню коронавірусної інфекції.

Олександр Срібний, офіцер морально-психологічного забезпечення, лейтенант.

Студенти групи МІТ-420ск кафедри технології машинобудування і металорежущих станків — випускники Харківського комп'ютерно-технологічного професійного коледжа НТУ «ХПІ». В цьому році вони поступили на 1 ускоренний курс нашого університету. Впереді у них насичені та цікаві роки навчання і отримання диплома європейського зразка. Слева направо: Михаїл Криворучко, Наталя Павлівна Скидан — заступник відповідального секретаря прийомної комісії МІТ по набору молодих спеціалістів, Ігорь Гаранжа, Анна Федорова, Емілія Сапрыкіна і Богдан Руденко.

ми являються: Турбоатом, Харківський тракторний завод, Завод ім. Малышева, ФЭД.

Інститут співпрацює з університетами іноземних держав, що дозволяє йому інтегруватися в міжнародне наукове і освітнє

пространство. На основі грантових коштів щорічно викладачі та студенти виїжджають на навчання, виробничу практику, наукові конференції і стажировки.

Підготував Владислав Назаренко.

Академік Патон у вдячній пам'яті політехніків

Не стало видатного вченого Бориса Євгеновича Патона. Відомий усьому світові президент Національної академії наук України, директор Інституту електрозварювання імені його батька — Євгена Оскаровича Патона, президент Міжнародної асоціації академії наук, член Ради з питань науки і науково-технічної політики в галузі науки і техніки при Президентові України, володар ще безлічі посад і титулів, він залишив по собі вдячну пам'ять мільйонів людей. Серед них і ми, політехніки, хто не раз відчував з боку Бориса Євгеновича увагу і турботу про наукову діяльність у Харківському політехнічному, підтримку багатьох справ і днів нашого університету.

Особистість Бориса Євгеновича Патона є зразком служіння ідеалам вітчизняної науки, державного підходу до вирішення усіх насущних проблем Національної академії наук України, яку він очолював протягом 56 років. Загально визнаним є його визначний вклад у розвиток науки, суспільства, у зміцнення державності України та її міжнародного авторитету.

Розвиток наукових досліджень у Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут», плідна діяльність його 40 наукових шкіл тісно пов'язані з Національною академією наук України. Одним із стратегічних напрямів діяльності нашого університету є науково-технічна співпраця з більш ніж 20 установами НАНУ. У різні часи і по сьогодні в Харківському політехнічному працювало і продовжують працювати 11 академіків та 6 членів-кореспондентів Академії.

родного реєстру випробувального обладнання (ІЕС 61000-4-32), де вони зайняли гідне місце поруч з аналогічними установками таких країн як США, Німеччина, Франція тощо. Кабінет Міністрів України надав Експериментальній базі дослідно-випробувального полігону НДПКІ «Молнія» статус національного надбання.

Наукову діяльність співробітники інституту ведуть у тісній кооперації з науковцями США, Німеччини, Китаю, Франції та ін. Інститут має міцні

Лауреати премії Президента України для молодих вчених 2018 р., серед яких 6 науковців НТУ «ХПІ»: Д. Мірошніченко, О. Водка, А. Мейлехов, М. Жадько, Г. Постельник, А. Захаров.

Делегація на чолі з президентом АН СРСР академіком М.В. Келдишем та президентом АН УРСР академіком Б.Є. Патонієм після ознайомлення з роботою науково-дослідної лабораторії техніки високих напруг та перетворювачів струму ХПІ. Травень 1964 р. 1-й ряд справа наліво: державний діяч Г.І. Ващенко, президент АН УРСР академік Б.Є. Патон, ректор ХПІ професор М.Ф. Семко, президент АН СРСР академік М.В. Келдиш, головний конструктор ОКБ-692 В.Г. Сергєєв, керівник НДЛ ТВН і ПС доцент С.М. Фертик.

Харківські політехніки постійно відчували і цінували особисте позитивне ставлення Президента НАНУ до нашого університету і пишались можливістю безпосередньої співпраці з ним. Історичною подією для Харківського політехнічного був візит у далекому 1964 році Б.Є. Патона разом із академіком М.В. Келдишем. Тоді було вирішено створити у складі ХПІ науково-дослідний заклад для вирішення електричної сумісності для ракет того часу СС-18 та ін. Цей візит дав поштовх розвитку унікальної наукової школи — електрофізики високих напруг. Багато в чому завдяки підтримці з боку Академії і Президента особисто ця наукова школа вже давно визнана у всьому світі, а лабораторна база інституту «Молнія» має статус Національного надбання. Сьогодні — це всесвітньо відома наукова організація, що успішно вирішує проблеми в галузі техніки та електрофізики високих напруг, електромагнітної сумісності та стійкості технічних засобів, тут працюють фахівці високого рівня.

Інститут сьогодні є одним із найбільших у Європі науково-виробничим та випробувально-сертифікаційним центром. В 2001 році його експериментальні установки увійшли до Міжна-

партнерські зв'язки з Лос-Аламоською Національною лабораторією (США), Вищою Ліонською інженерною школою (Франція), Національним Аерокосмічним агентством Китаю та ін. За вагомий вклад у розвиток науки і техніки вчені НДПКІ «Молнія» відзначені Державною премією України.

Наукова спільнота НТУ «ХПІ» вдячна Борису Євгеновичу Патону за допомогу у створенні та розвитку ряду наукових шкіл, серед яких технології механічної обробки надтвердими матеріалами, космічне матеріалознавство, та, зокрема, дослідження геосмосу на базі унікального наукового центру НДІ «Іоносфера». Цей інститут — один із крупніших у світі, які проводять дослідження в області фізики навкоземного космічного простору та сонячно-земних зв'язків сучасним, найбільш точним та інформативним методом некогерентного розсіяння (НР) радіохвиль. Науковий центр, що іменується «Іоносферний зонд», визнано об'єктом Національного надбання України. Система радарів НР у Харкові є єдиною в середніх широтах Європи. У всьому світі існують 11 таких радарів, 5 із яких належать Сполученим Штатам Америки. Інститут іоносфери виконує експериментальні й теоретичні дослідження навкоземного простору

Президент НАНУ Б.Є. Патон відвідав експозицію НТУ «ХПІ» на виставці в Києві. Пояснення йому дає професор Л.Л. Товажнянський, ректор університету в 1999–2015 рр.

відповідно до міжнародних наукових програм CAWSES, LTCS, CVS, M-I Coupling, GEM, MST та ін., які також є частиною спільних міжнародних космічних досліджень, що проводяться обсерваторіями Міллстоун Хілл, Аресібо і Джикамарка (США), EISCAT (Європейська Асоціація радарів НР), Харкова (Україна) 49°40'36" N 36°17'34" E та іншими.

Велику підтримку з боку Б.Є. Патона отримав колектив університету при вирішенні питання щодо надання йому в 2000 році статусу Національного вищого навчального закладу. За роки незалежності нашої держави наукові школи університету, розробки їх провідних науковців у різних галузях науки відзначені понад 20 державними преміями України, багато грантів та премій Президента України та Національної академії наук України отримали молоді вчені НТУ «ХПІ». Це відбулося значною мірою завдяки тісній співпраці науковців університету з інститутами НАНУ та особистій підтримці її Президента.

Політехніки з теплою та повагою згадують візит академіка Б.Є. Патона до ХПІ в 1985 році, коли проходили урочистості з нагоди 100-річчя

ним протягом більш як півстоліття всесвітньо відомий Інститут електрозварювання успішно розвиває наукові напрями в області технології зварювання і зварних конструкцій, створює провідні технологічні процеси нероз'ємного з'єднання металевих і неметалевих матеріалів у різних умовах і середовищах, включаючи космічний простір і Світовий океан.

Президентові НАНУ завдячує наш університет створенням у 2010 році кафедри зварювання. Тоді Борис Євгенович підтримав прохання провідних підприємств, флагманів економіки України — «Турбоатома», «Електроважмаша», заводу ім. Малишева, Харківського авіаційного заводу та ін., які відчували гостру потребу в інженерних кадрах зварювального профілю. Сьогодні кафедра плідно співпрацює з підприємствами енергетичного профілю, а також з ІЕЗ ім. Е.О. Патона НАН України, Інститутом монокристалів НКТ НАН України, Інститутом проблем матеріалознавства ім. І.Н. Францевича НАН України та ін., вже готує бакалаврів за напрямом «Зварювання».

Наше особисте знайомство, як і інших політехніків — лауреатів Державної премії України, Премії НАНУ для молодих вчених — з Борисом

Лауреати Державної премії України в галузі науки і техніки 2017 року за роботу «Створення оборотних гідроагрегатів Дністровської ГАЕС для підвищення ефективності об'єднаної енергетичної системи України»: ректор НТУ «ХПІ» Є.І. Сокол, А.К. Царюк, О.Ю. Черкаський, Г.І. Іщенко, О.В. Линник, О.М. Вакуленко, В.В. Галат, І.Г. Сирота.

нашого навчального закладу. Подарунок Бориса Євгеновича до цієї дати займає центральне місце в музеї історії університету.

Експонуються в музеї НТУ «ХПІ» й інші докази, спогади, фотознімки, документи, що свідчать про прями чи опосередковані зв'язки династії Патонів із Харківським політехнічним. У роки Другої світової війни вчені нашого інституту брали участь у створенні легендарного танка Т-34, машини, яка відіграла вирішальну роль у здобутті Перемоги над фашистами. Сталевий сплав для виготовлення траків цього танка розробив професор ХММІ (нині — НТУ «ХПІ») Б.О. Носков. Проблеми зварних робіт із використанням нового сплаву вирішував академік Євген Оскарович Патон, поряд із яким починав у ті грізні роки свою трудову біографію, шлях дослідника, науковця, син — Борис Євгенович Патон. Він гідно продовжив справу Патона-старшого, з іменем якого пов'язано вирішення у фантастично короткі строки військового часу науково-технічних проблем зварки броньованої сталі, створення крупних суцільнозварних конструкцій та ін. Розвиток науки й техніки в Україні в ХХ столітті і сьогодні пов'язаний з рядом імен видатних вчених, серед яких у галузі матеріалознавства одним із перших стоїть ім'я академіка Б.Є. Патона. Очолюваний

Євгеновичем відбулося в дні отримання цих премій із рук Президента НАНУ. Багаторічне спілкування і плідна співпраця розкривали перед нами різні аспекти особистості Бориса Євгеновича, зокрема, як людини, що свято шанує загальнолюдські цінності, має видатний хист знаходити, виховувати й згуртовувати однодумців. Головний його талант — стимулювати наукову творчість людей, створювати те плідне середовище, в якому можуть розкритися та реалізуватися творчі здібності народу України.

Ми вдячні долі за щасливу можливість спілкування із Борисом Євгеновичем. З його боку відчувалося незмінне доброзичливе ставлення, вагома підтримка у вирішенні важливих проблем університету, у виборі шляхів його розвитку. Його талант вченого та організатора науки, громадянина й патріота, високі людські якості є яскравим прикладом для багатьох поколінь науковців, для діячів освіти, для кожного українця, що прагне бачити свою Батьківщину високорозвиненою державою із потужним інтелектуальним потенціалом.

**Євген Сокол, член-кореспондент НАН України;
Леонід Товажнянський,
член-кореспондент НАН України.**

Придивіться до старовинної краси!

Наше навчальне містечко, кампус, як тепер прийнято його називати, справляє велике враження на гостей університету — старовинними корпусами, чудовим парком, квітучими алеями. Тисячі студентів і викладачів поспішають цими алеями до своїх аудиторій і не завжди встигають звернути увагу на архітектуру величних споруд, на чудові цегляні орнаменти, віконні отвори, цілі фронтони окремих корпусів, що вражають своїм розмаїттям і красою.

Наша газета не раз вміщувала **фото, автором яких є Юрій Іванович Зайцев** — проректор НТУ «ХПІ», професор кафедри комп'ютерного моделювання і аналізу даних. Хобі Юрія Івановича — фотографія, він встигає відобразити безліч знаменних подій у житті улюбленого Політеху, зберігає для нас неповторні миті буття університету, захоплюється його архітектурою. «Чудові, чарівні корпуси Політеху, прикрашені цегляними орнаментами! — говорить Юрій Іванович. — Отвори вікон, кожен по-своєму, унікальні й неповторні, а деякі фронтони — просто казкові пейзажі. От і з'явилася ідея сфотографувати елементи наших «червоних» корпусів, віддати належне нашим пращурам-будівникам».

Погодьтеся, ці знімки відкривають нам майже новий світ — світ «застиглої музики», майстерності архітекторів минулого, їх любові до своєї справи, краси Політеху, так би мовити, в подробицях.

Це лише кілька чудових фрагментів старовинної архітектури Політеху, його корпусів — Головного аудиторного, Фізичного, Ректорського, корпусу суспільних організацій (профком, їдальня та ін.). Ці споруди зведені у 70–90 роках XIX століття та функціонують і досі. Вони побудовані в рамках раціоналістичної течії в архітектурі, в «цегляному» стилі, який характеризується класичним декором цегляної кладки, мають велику архітектурну та історичну цінність.

Олена Блошенко: «Моя школа — ХПІ»

Цю вродливу, доброзичливу, завжди у гарній фізичній формі жінку можна зустріти і на кафедрі фізвиховання, і у басейні спорткомплексу, і на засіданнях профкому співробітників нашого університету. Вона, як той метеор, встигає провести заняття зі студентами, тренування плавців, організувати цікаві і захоплюючі спортивні свята і ще багато іншого. Йдеться про доцента кафедри фізвиховання ХПІ, кандидата в майстри спорту СРСР з плавання, майстра спорту України з водного поло, суддю національної категорії Олену Іванівну Блошенко, яка працює на рідній кафедрі вже майже 30 років.

Впевнений, якщо запропонувати багатьом колишнім та нинішнім студентам і спортсменам, яких навчала героїня цієї публікації, сказати про неї кілька слів, були б тільки позитивні відгуки! Я і сам дуже вдячний Олені Іванівні за її професіоналізм та вміння знайти підхід до кожної людини. Моя донька назавжди запам'ятає свої «перші кроки» у басейні ХПІ, які їй допомагала робити тренер О.І. Блошенко. А скільки ще таких хлопців та дівчат пройшли «через руки» цієї талановитої жінки? Сотні, тисячі!

Олена Іванівна, до речі, автор багатьох статей газети «Політехнік», з повагою ставиться до своїх численних вихованців, щиро любить рідний університет, де пройшли і її студентські роки. Інженер-електрик за фахом, вона деякий час працювала у «ВНДІЕлектроапарат» інженером та науковим співробітником. Мала раціоналізаторські розробки, брала участь у наукових розробках відділу, конференціях.

Насиченим та результативним було і спортивне життя Олени Блошенко, яка з відзнакою закінчила ще й Харківський державний інститут фізичної культури. З вдячністю згадує вона своїх тренерів: майстра спорту СРСР Віктора Ісакова, Заслужених тренерів України Віктора Степановича Кухаренка та Ніну Федорівну Кожух (плавання), Ростислава Юрійовича Жданова (водне поло). Ще студенткою Олена Блошенко ставала переможцем і призером безлічі змагань, була визнана найкращою спортсменкою ЕМБ факультету ХПІ. Серед її досягнень також — перемоги в чемпіонаті УРСР у складі команди «Політехнік» вищої ліги СРСР з водного поло, у складі команди «Харків'янка» — в чемпіонаті України, у багатьох змаганнях не лише з плавання, а й з легкої атлетики, лижних гонок та ін.

Свого часу Олена Іванівна Блошенко була куратором групи першого набору на спеціальність «Фізична культура і спорт», протягом 20 років брала активну участь в організації відкриття Спартакіади ХПІ. Зараз вона веде заняття з дисциплін «Фізичне виховання» (загальні групи, група спортивного вдосконалення), «Педагогіка вищої школи», «Теорія та методика навчання базовим видам фізкультурно-спортивної діяльності», дисципліна за вибором. Є керівником випускних кваліфікаційних робіт бакалаврів та спеціалістів, виконує обов'язки голови навчальної секції «Плавання». Доцент О.І. Блошенко — автор 3-х навчально-методичних посібників, понад 40 наукових статей, тезових матеріалів і методичних рекомендацій за фахом. Олена Іванівна вже багато років є головним суддею та членом суддівської бригади на міжнародних та всеукраїнських турнірах з плавання та водного поло, наприклад, чемпіонаті України, Універсіаді України, обласних змагань «Спорт протягом життя», «Здоров'я» та ін.

Знаючи цю жінку в університеті і як активного профспілкового лідера. Вона очолює профбюро кафедри фізвиховання та відділу експлуатації спортивних споруд (ВЕСС), спортивно-масову комісію профкому співробітників НТУ «ХПІ». Олена Іванівна є одним з організаторів проведення новорічних свят для дітей співробітників та викладачів, концертів до Дня 8 Березня, урочистих заходів до Дня Перемоги, поїздок місцями України, святкування 60-річчя кафедри фізичного виховання, ювілеїв випускаючої спеціальності та багатьох інших заходів. Олена Іванівна Блошенко почесна членка почесними грамотами центрального комітету профспілки працівників освіти і науки України, значком «Профспілковий лідер», грамотами університету, подяками за сумлінну працю, підготовку студентських команд до змагань різного рівня.

Героїня цієї публікації впевнена, що цих всіх здобутків не було б без всебічної підтримки її батьків — батька Івана Яковича та мами Лариси Севаст'янівни — випускників Харківського політехнічного інституту. Зазначимо, що І.Я. Блошенко — майже 60 років працював на заводі «Електроважмаш» інженером-конструктором, а потім начальником відділу, 20 років плідно співпрацював з кафедрою «Електричні машини» ХПІ, має понад 50 науково-технічних робіт, брав участь у семінарах, конференціях та міжнародних симпозиумах, викладав у ХНУЗТ, а Л.С. Блошенко 60 років віддала праці провідним інженером-конструктором на Харківському авіаційному заводі. «Саме від батьків я успадкувала такі якості, як доброзичливість, ініціативність, повага до близьких та рідних, передалась від них і любов до рідного Політеху, його традицій, — відзначає Олена Іванівна. — За такими принципами я виховувала свого сина Олега, який теж закінчив з відзнакою ХПІ, спеціальність «Фізична культура і спорт», і зараз працює за фахом. Отже, впевнена, що наш Політех — це не тільки храм освіти і науки, а й справжня школа, де загартовується характер!».

Розмовляв Ігор Гаєвий.
На знімку: Олена Іванівна з сином Олегом.

ІСТОРІЯ ОДНОГО ЕКСПОНАТА

Пуговица от студенческого мундира

В фондах Музея истории НТУ «ХПИ» хранятся тысячи предметов: рукописи, фотографии, научные приборы, предметы быта, одежды и многое другое. И с каждым предметом связана какая-нибудь история. Очень часто они связаны с историей нескольких поколений политехников, иллюстрируют значение нашего древнего вуза в развитии отечественной науки и техники.

Открывая еще одну рубрику, посвященную 135-летию нашего университета, мы познакомим читателей с некоторыми из них. Первыми будут предметная книжка (зачетка того времени) и пуговица от студенческого мундира.

На первый взгляд — обычная пуговица с двуглавым орлом. Такие украшали мундиры всех студентов. Предметная книжка тоже самая обычная. Какова же история этих предметов?

Сделаны они были ещё до Первой мировой войны и принадлежали Николаю Владимировичу Ломакину, студенту Харьковского технологического института. Каким же образом они попали в наш музей?

Предметную книжку и пуговицу подарил университету внук Николая Ломакина — Алексей Васильевич Горелый, профессор кафедры программной инженерии и информационных технологий управления. Алексей Васильевич — талантливый ученый и педагог, жизнь и устремления которого неразрывно связаны с нашим университетом. Актуальное направление его научной деятельности — педагогика, психология высшей школы: развитие интеллекта и творческих способностей студентов. Он одним из первых в стране начал и продолжает успешно развивать инновационную образовательную технологию «Игровое проектирование». Алексей Васильевич — человек высочайшей образованности и интеллекта, блестящий ученый и талантливый педагог, специалист в самых разных областях, например — в сфере нумизматики.

Его дед, обладатель описанных экспонатов музея, Николай Владимирович Ломакин — уроженец Харьковского уезда, сын надворного советника, известного изобретателя и конструктора в области рамочного пчеловодства.

После окончания Харьковского земледельческого училища поступил в Харьковский технологический институт в 1908 г., но, к сожалению, не смог его окончить — надо было обеспечить семью... Но знания, полученные здесь, послужили в будущем его заметной карьерой: в 30-х годах Николай Владимирович был техническим руководителем Харьковского окружного плодощного союза.

Его отец Владимир Иванович Ломакин известен пчеловедам как изобретатель медогонки оригинальной конструкции, дымаря, а, главное, вальцев для изготовления искусственной вошчины. Одновременно он был и замечательным пчеловодом. Весной 1890 г. В.И. Ломакину удалось изготовить и выпустить первую пару вальцев, а затем и наладить их производство. Его вальцы получили высокую оценку и широкое распространение в России. Это способствовало развитию у нас рамочного пчеловодства.

В этот же период В.И. Ломакин сконструировал свою медогонку оригинальной конструкции, без чана. К середине XX столетия основанная им в Дергачах (под Харьковом) мастерская превратилась в самый крупный государственный

завод по изготовлению пчеловодного инвентаря. Казалось бы, два обычных предмета, но их история связывает между собой три значимые личности. Три абсолютно разных поколения, три судьбы из тысяч судеб, которых крепкими нитями связал Харьковский политехнический. Каждый экспонат музея ХПИ хранит свою историю, может рассказать о многом. Приходите в наш музей и убедитесь в этом сами!

Подготовил Владислав Назаренко.

ПРОФКОМ СПІВРОБІТНИКІВ

Одним з найважливіших та найвідповідальніших доручень членів профспілки до своїх профспілок є організація відпочинку дітей та оздоровлення співробітників та членів їх родин.

Цьогоріч у зв'язку із введенням карантину та з метою запобігання поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19 до 31 липня поточного року в Україні була призупинена діяльність дитячих закладів оздоровлення та відпочинку. На жаль, через це влітку було зірвано оздоровлення і відпочинок дітей у дитячих оздоровчих таборах. У серпні профспілковий комітет придбав для дітей співробітників 3 путівки до ДОТ «Авторська школа Бойка» та одну путівку до ДОТ «Березівські мінеральні води». Крім цього, комітет надав профспілкову виплату 40 співробітникам університету, які самостійно

влітку оздоровлювали своїх дітей. Також через карантинні заходи за санаторними путівками було оздоровлено лише 8 співробітників університету (у 2019 році — 31).

Незважаючи на дуже жорсткі вимоги до роботи, завдяки зусиллям адміністрації університету влітку 2020 року працював спортивно-оздоровчий центр «Політехнік» (сел. Фігуровка). Для комфортного відпочинку співробітників профспілковий комітет профінансував придбання 20 ліжок на суму 46 000 грн. Як і планувалось, в СОЦ «Політехнік» відбулося 3 заїзди, в яких змогли відпочити 90 співробітників і членів їх родин (у 2019 році — 60). Дітям співробітників, які відпочивали разом з батьками в СОЦ «Політехнік», була надана профспілкова виплата на оздоровлення.

ПРОФКОМ СТУДЕНТІВ

Спортивно-оздоровчий центр «Політехнік» і цього року залишився осно-

вним місцем відпочинку студентів НТУ «ХПІ». Профком студентів надав путівки до нашої улюбленої Фігуровки всім бажаючим. Всього було оздоровлено 273 чоловіка — 30 із них були просто відпочивальниками. А команди

з баскетболу, настільного тенісу, легкої атлетики, вільної боротьби та інші спортивні секції використали відпочинок у «Політехніку» для тренувань. Слід зазначити, профком надає дотацію студентам при купівлі путівки.

ДС-ДС-ДС

Творчості немає перешкод

Неважко уявити, скільки спортсменів і танцюристів у нелегкий час пандемії опинилися без можливості групових занять. Учасники нашого Ансамблю танцю «Україна» також не стали винятком, починаючи з березня колектив НТУ «ХПІ» перейшов на умови карантину, і наші групові заняття перетворилися на дистанційні. «Це ж просто неможливо», — подумаєте ви, та для творчості немає перешкод! Увесь світ перейшов на новий формат навчання, і артисти Ансамблю «Україна» підтримували свою форму вдома, на самоізоляції. Невеличкий простір вдома став для учасників колективу танцювальною залом, а стільці та стіни — танцювальним станком. Новий танцювальний матеріал, нові вправи, лекції з хореографічного мистецтва — все це кожного репетиційного дня йшло за розкладом. Учасники колективу надсилали свої відеозаписи, за якими

ми розбирали помилки та вдосконалювали свої вміння.

Формат відеозаписів з легкістю перейшов у положення творчих фестивалів-конкурсів не тільки в Україні, а й у Європі. Не маючи змоги побачити виступи творчих колективів, організатори подібних заходів підготували артистам нові умови для проведення творчих змагань дистанційно.

Підтримуючи розвиток культури і мистецтва, наш колектив ризикнув узяти участь у дистанційних фестивалях-конкурсах. Протягом літа ми надсилали заявки та відеозаписи наших творчих робіт для оцінювання професійного журі і з нетерпінням чекали результатів. Конкурсні виступи проходили в онлайн-переглядах та прямих трансляціях, і хоча ми не мали змоги зустрітись зі своїми колегами та суперниками, ми бачили їх виконання у відеозвітах.

Ансамбль танцю «Україна» приніс у скарбничку Політеху нові перемоги!

Лауреатом I ступеню (номінація «Народна хореографія») став наш колектив у V Всеукраїнському фестивалі-конкурсі багатожанрового мистецтва «Квіти Зімцерли 2020» (Україна, Харків); у дистанційному багатожанровому Всеукраїнському фестивалі-конкурсі «Яскрава зіронька 2020» (Україна, Харків) та у Відкритому міському конкурсі студентської самодіяльності «Студентська весна 2020» (Україна, Харків) у номінації «Кінодебют».

У VII Міжнародному фестивалі-конкурсі української культури «BEREGINJA» (Словенія) та XIII Міжнародному фестивалі-конкурсі хореографічного мистецтва «Зелен Світ 2020» (Україна, Харків) «Україна» стала лауреатом II ступеню (номінація «Народна хореографія»).

Сьогодні артисти ансамблю мають змогу продовжувати свою роботу вже у рідному Палаці студентів. І хоча заняття проходять невеликими групами, репетиції йдуть за розкладом. Ми горді з того, що наш ансамбль зайняв 1 місце в очному міському конкурсі студентської самодіяльності «Студентська весна 2020», де «Україна» представляла наш Політех у номінації «Народна хореографія».

Слід зауважити, що для молодіжного складу «Україна» 2020–2021 навчальний рік — це десятий ювілейний танцювальний сезон ансамблю. Тож ми продовжуємо розвиватись у будь-яких умовах, сподіваючись тільки на краще!

Раді запросити до нашого складу нових учасників та разом здобувати нові перемоги!

Катерина Смирнова,
керівник колективу, член
Національної хореографічної
спілки України.

СПОРТ

БАДМИНТОН

На чемпіонате України среди молодіжних U-19, который состоялся 24–27 сентября в Киеве, мастер спорта Украины Виталий Рева (СГТ-120) в паре с одеситом Владимиром Колузаевым завоевал серебряную медаль в мужской парной категории.

ВОЛЬНАЯ БОРЬБА

На чемпионате Украины по вольной борьбе среди мужчин до 23 лет (25–27 сентября, Киев) Камилль Керимов (СГТ-118с) занял 1 место, а Денис Бороган (СГТ-118с) показал третий результат.

ВОДНОЕ ПОЛО

Ватерпольная мужская команда нашего университета завоевала «бронзу» на соревнованиях Кубка Украины 2020 среди мужских команд, которые

состоялись 2–4 октября в городе Каменском (Днепропетровская область).

Сборная ватерполистов ХПИ сыграла с командами: ДНУ (г. Днепр), в полуфинале — с «Динамо» (г. Львов), а в финале — с ВК Мариуполь. По итогам соревнований, спортсмены Харьковского политеха завоевали «бронзу». В составе нашей команды выступали Юрий Яровой, Артем Салихов, Артем Цибульник, Сергей Пантюков, Константин Невмержийский, Олег Кабанов, Максим Горудко, Виталий Яценко, Александр Бакшенев, Алексей Самойлов, Константин Царев, Денис Ракитин, Вадим Папкович, Вячеслав Скрыпник, Максим Герун.

Мария Долгарева.
На снимке: победители
чемпионата Украины по вольной
борьбе, второй слева во втором
ряду Камилль Керимов.

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

Запрошуємо на лекцію
Олега Заславського

3 циклу «ХУДОЖНИКИ ХПІ»
13.10 о 17.00

«Картина **Вадима Колтуна** «Неу, Jude» і традиція «любителя абсенту»: роль мови як підтексту»

FREE

Палац студентів НТУ «ХПІ», вул. Пушкінська 79/1, 1 поверх, ауд. №118
тел.: (066) 859-92-96; (067) 910-14-91.

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

ФОТОШКОЛА «SPALAN»

ХУДОЖНЯ ГАЛЕРЕЯ

Бажаєш оволодіти мистецтвом фотографії?
Запрошуємо на курс **ОСНОВИ ФОТОМИСТЕЦТВА**

Палац студентів НТУ «ХПІ»
вул. Пушкінська 79/1.
18 АУДИТОРІЯ Тел.: (050) 911-92-91; (067) 910-14-91

FREE*

Що четверга о 17.00

*Тільки для студентів, випускників, співробітників ХПІ та членів їх сімей.

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

ХУДОЖНЯ ГАЛЕРЕЯ «ART KhPI»

3 циклу «Художники ХПІ»
13.10 о 17.00 Лекція **Олега Заславського** «Картина **Вадима Колтуна** «Неу, Jude» і традиція «любителя абсенту»: роль мови як підтексту»

FREE

Олег Коваль: 3 циклу новий «Бесіда про образотворче мистецтво»: «Золотий дощ» (Людмила Березіна) (у межах Імпріаційного фестивалю)

22.10 о 17.00

Клуб культурологічних подій
22.10 о 17.30 Презентація книги **Людмила Березіна «Золотий дощ»** та віртуальне урочисто-лекційне, дискусійне, музичне шоу ХПІ **«Світлодіодне Світло»**

Палац студентів НТУ «ХПІ»
вул. Пушкінська 79/1, 1 поверх, ауд. №118
тел.: (066) 859-92-96; (067) 910-14-91

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

Студія образотворчого мистецтва «ARTÈ»

ХУДОЖНЯ ГАЛЕРЕЯ

Запрошуємо на курс **Все про образотворче мистецтво**

FREE*

0 16:00
Щосуботи

Живопис, графіка, декоративно-прикладне та народне мистецтво, мовографія, дизайн

Палац студентів НТУ «ХПІ»
вул. Пушкінська 79/1.
18 АУДИТОРІЯ Тел.: (050) 934-08-16; (067) 910-14-91

Бажаєш навчитися дивитися і бачити, мріяти і захоплюватися, копіювати і експериментувати, помилитися і перетворювати помилки на відкриття?*

*Тільки для студентів, випускників, співробітників ХПІ та членів їх сімей.

НАВЧАННЯ ПРОТЯГОМ УСЬОГО ЖИТТЯ

Міжгалузевий інститут післядипломної освіти чекає на вас!

Життя в XXI ст. динамічне, тому знань, якими ми володіємо сьогодні, завтра вже буде недостатньо. Сучасна успішна людина має крукувати «в ногу з часом», постійно працювати над собою, розвиватися. Престижні у попередні часи професії стають незатребуваними, існуючі професійні знання стрімко застарівають, і людина втрачає інтерес до своєї роботи і прагне підвищити якість професійних знань. Така тенденція зумовила стрімкий розвиток концепції «Навчання протягом життя».

Реалізація концепції навчання впродовж життя сприяє адаптації особистості до соціально-економічних умов, дає змогу зняти соціальну напруженість у суспільстві, допомагає людині досягти життєвого успіху.

Міжгалузевий інститут післядипломної освіти чекає на тих, хто в умовах катастрофічної нестачі часу хоче знаходити правильні професійні рішення і будувати успішну кар'єру. Ми цінуємо ваше прагнення до навчання і розуміємо, наскільки сьогодні важлива професійна підтримка.

Міжгалузевий інститут післядипломної освіти плідно співпрацює із державною службою зайнятості і відстежує затребуваність професій на ринку праці, а підвищення кваліфікації може організуватись за будь-якими курсами, які викладаються кафедрами НТУ «ХПІ». Навчальний процес забезпечують висококваліфіковані викладачі та фахівці різних галузей промисловості, їх високий професійний рівень підтверджується сертифікатами, одержаними за участь у проектах міжнародних організацій. Навчально-тематичні

плани (теми і кількість годин), форма навчання (денна, дистанційна, з частковим відвідуванням від роботи), кошториси витрат на навчання узгоджуються за конкретними замовленнями. Навчання здійснюється як за групою, так і індивідуальною формою навчання. За вашої участі буде складено комфортний розклад, і ви будете вчитися у зручному для вас темпі.

З нами ви будете на крок попереду!
Тетяна Каменева,
в. о. директора МІПО НТУ «ХПІ».

Газета «Політехнік» виходить 1 раз на 2 тижні
Web-адреса: <http://polytechnic.kpi.kharkov.ua>

E-mail: zemljanskaja@kpi.kharkov.ua, rgp.kpi@gmail.com
Свідоцтво про державну реєстрацію ХК № 166 від 31 березня 1994 р.
Засновник видання — ХДПУ. Розповсюджується безкоштовно.

Адреса редакції: 61002, Харків-2, вул. Кирпичова, 2.
Ректорський корпус, тел. 707-62-25; 25-25.

Виготовлювач ТОВ «Золоті сторінки»
вул. Маршала Бажанова, 28, м. Харків, 61002, тел./факс (057) 701-0-701
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 276 от 12.12.2000 р.
Тир. 3000. Зам. 1443.

Редактор
Ігор ГАСВІЙ